

השבוע עובר ושב חמה ברוקר שלמה

במלכות הפלפל

לרגל הבחירות — רק ביגלל זה — הגעתי לחיפה, שהיא כידוע עיר ישראלית, השוכנת לחוף הים התיכון, במרחק כמה קילומטרים מתל-אביב ויש בה אוניברסיטה ונמל. דבר ראשון שאני עושה כשאני מגיע לחיפה, הוא ללכת ולאכול פלפל במקום שרחוב החלוץ נש-פך לרחוב הנביאים. במקום ההוא יש בערך עשרה דוכנים, שמוכרים את ה"פלפל הכי טוב בארץ, וזאת אני אומר באחריות. הפיתה עם גדולה, ופוחחים אותה למעלה באמצע, כך שנוצר חלך מתאים, שאותו ממלאים יפה בכדורים עסיסיים וגדולים, שאינם עטופים בשיכ"ת אבן חומה. הסלט טרי, ומסודר בערימות לתפארת, עם קישוטים ופטורי ציצים, ממש ארמונות. הטחינה סמיכה ומדיפה ריח שומשום ושום, והחריף הוא לא רק אדום או ירוק, אלא גם חריף ועכשיו, לרגל התחרות העזה שבין בעלי הדוכנים השונים, כל מי שקונה מנה שלמה מקבל גם כוס שתיה, חינם אין כסף.

בקיפור: אין מה להשוות בין ה"פלפל הזה ובין הפלפל של שוק בצלאל בתל-אביב, או של רחוב המלך ג'ורג' החמישי בירושלים. קלאסה אחרת לגמרי. אתה גומר מנה כזאת ברחוב החלוץ בחיפה, ואתה גם שבע ליומיים, וגם הרבה יותר קל לך לסבול את העיר ההיא, חיפה.

ולרגל הבחירות — אבל לא רק ביגלל זה — הגעתי גם לשוק בצלאל בתל-אביב, וגם שם אכלתי פלפל. הפיתה קטנה בהרבה, הכדורים קשים כאבן הסלטים בגיל העמידה, ואמנם נכון שי אפשר לשים בפיתה כמה שרוצים — אבל כמה אפשר לרצות מהדברים ה"אלה"?

אלא מה, כאן מגיע עניין המחיר. כידוע, אין טוב בלי טוב, כמו שאין רע בלי רע. והפלפל החיפאי, אמנם הוא טוב מאוד, ואמנם הוא טעים מאוד ומשביע מאוד — אלא מה, הוא עולה, כולל כוס שתיה, המישים לירות ה"מנה" ואילו הפלפל התל-אביבי, אמנם הוא בינוני מאוד, אבל המחיר, כולל כוס שתיה, הוא מאה ושלושים לירות המנה, כולל כוס שתיה!

ועכשיו, אף אחד לא יספר לי שב-רחוב החלוץ בחיפה משלמים בעלי ה"דוכנים פחות מיסים ממה שמשלמים בשוק בצלאל בתל-אביב. ואף אחד לא יספר לי שבתל-אביב החומרים בחיפה נמוך יותר, או ששכר הפועלים מהשטחים ה"מוחזקים שעובדים גם פה וגם שם הוא נמוך יותר בחיפה. אף אחד גם לא יספר

עימות מכריע

היום אין כבר שום ספק שמה שהכריע למעשה את הבחירות היה העימות הטלוויזיוני בין מנחם בגין ושימרון פרס. שום ספק אין בעניין הזה. קחו, למשל, את החליפה של פרס. לקחתם אותה? יפה. תחשבו על-זה קצת, מה היא עשתה לתדמית שלו. תופסים? החליפה היתה טעות. אילו היתה קצת יותר בהירה, היתה נותנת לפרס תדמית של איש העולם הגדול, שגם יודע להתאים את עצמו לקיץ הישראלי. בעניין החליפה היתה לפרס טעות, אבל הוא תיקן אותה במידת-מה עם התיסרוקת. השיער המאמיר של פרס היתה אטרקטיבי הרבה יותר מהקרחת הוורדרדה-אפורה של בגין. לעומת זאת לא היתה לפרס תשובה לידיים היפות של בגין. אצבעות של גניקולוג יש לאיש הזה. בחורה אחת ישבה לידי בזמן העימות פשוט גמרה רק מלהסתכל על האצבעות האלה. איזה אצבעות יפות, עם פלומה דקה ועדינה על גב האצבע! תענוג, פשוט תענוג. הוא פשוט ניגן על רגשות המצביעים.

מה שעוד היה, וזה בטוח חרף את גורל הבחירות, היו התנודות הקלות של פרס. מרוב תנודות הוא כמעט יצא מה"פריים" פעמיים-שלוש. אתם תופסים איזה השפעה היתה לזה על הקולות הצפים, לתנודות הללו? איזו הזדהות מחד ורתיעה מאידך הם חשו, הקולות הצפים, ביחס לתנודות הללו? אבל גם בעניין הזה היתה לבגין תשובה, וכמה פעמים הוא החווה בידיו תנועות גליות כאלה, כאילו הידיים שלו צפות על פני המים.

אבל הכי חשוב זה שלפרס לא היתה תשובה אמיתית למישקפיים של בגין. כשאנחנו נזכרים באיזה מישקפיים נוראות בגין התחיל את דרכו, ורואים את המישקפיים שיש לו עכשיו, אפשר להבין איזו דרך ארוכה עבר האישי הזה. ונא לא לזלזל בתפקידם של המישקפיים בזמן העימות הטלוויזיוני. המישקפיים מאפשרים למתווכח לעשות משהו עם הידיים, כשאינו לו משהו אחר לעשות איתן. הוא תמיד יכול לתקן את זווית המישקפיים בתנועה המעידה על מחשבה עמוקה, על היראה קל, ובמיוחד זה טוב לפני הברקה גאונית. אז מה פרס יכול היה לעשות נגד המישקפיים? לגרד בסטר? על תעשו צחוק.

וגם הקול. בואו לא נשכח את הקול. בעצם, מה שהכריע את גורל הבחירות, זה גם הקול. לבגין יש קול של איש

טוב-לב. מין קול של סבא שמביא מתנות לנכדים שלו ליום-הולדת. פרס, לעומתו, מצטיין בקול מתכתי וקר. הקולות השונים מסמלים עולמות שונים ואפילו משונים. חשיבותם העצומה של הקולות היתה בזה, שבצורתם הצליחו המועמדים להסתיר את מיגרעותיהם. בעזרת קולו הצליח בגין להשכיח את העובדה הכי חשובה במערכת הבחירות — שהוא נמוך מפרס בעשרה סנטימטרים לפחות, ואילו פרס הצליח להשכיח את העובדה שבעצם הוא ובגין הגיעו בערך מאותו הכפר. עימות מופלא זה היה, העימות שחרף את גורל המערכה.

מסרק שחור וקטן

מטרים! שלח המנהיגונצ'יק את ידו אל מיפתח המיקטורן, עמוק עמוק, וכך, באמצע הדברים ההיסטוריים הללו, יצא או משם האצבעות העדינות הללו כשהן אוחות במסרק.

שכבר מוכרים היום יפה, עם כל גיל-גוליהלשון וגילגוליה-עניינים, עם כל ה"עליות בקול והירידות בקול, עם כל "האירגון הקרוני" ו"מולדתנו הקדושה".

עכשיו, כשהכל כבר נגמר, ושוב אינני יכול להשפיע על התוצאות, אגלה לכם סוף-סוף למה בדיוק — אבל בדיוק — אני לא סובל את בגין. למה אני חושב שהוא איש קטן ועלוב, ורגש של בושה מציף אותי בכל פעם שאני נזכר שאיש כזה נעשה ראש-ממשלה בישראל.

כן, מסרק. אני זוכר את המסרק הזה כמו היום. מסרק קטן זה היה, מסרק שחור. בגין אחז בקצהו של המסרק ביד אחת, וביצע חמש תנועות מהירות כ"בוק: בתנועה אחת הביא בגין את המסרק את הבלורית הדלילה — דלילה עד מאוד, שבאמצע פדחתו. שלוש התנועות הבאות היו תנועות-סירוק מהירות, כאשר יד שמאל עוברת בעיקבות יד ימין האוחזת במסרק, ומשטחת את השערות הדלילות שהמסרק זה עתה עבר בהן. התנועה החמישית החזירה את המסרק בחזרה לחיק המקטורן.

הדבר היה לפני שמונה שנים, בערך, באותם הימים שלפני מילחמת יום-הכיפורים. בגין עדיין היה מנהיגונצ'יק קטן של אופוזיציה לא גדולה, ואני הייתי סטודנצ'יק קטן באוניברסיטה הקטנה של חיפה. והנה, יום אחד נפגשנו.

זה היה באודיטוריום של אוניברסיטת חיפה. בגין היה על הבמה, ואילו אני ישבתי בשורה עשרים, בערך, באולם המשופע. המנחה הציג את בגין, והוא התחיל לשאת את אחד מנאומיו, אלה

וכל אותו הזמן לא חדל בגין לדבר. וכל אותו הזמן היה מדבר לפני 500 סטודנטים שבלעו בצמא עצום את דבריו.

עד עצם היום הזה אינני יודע כמה מהצופים הבחינו במחזה הזה, שכל כולו לא נמשך יותר משניות ספורות. יתכן שזהו פשוט אידיוטיזם מוחלט מצדי, לקבוע את דעתי על אדם על-פי מאורע שולי וחסר-חשיבות כל-כך, ולא כלישכון כשהאדם שבו מדובר הוא מנהיג לאומי. אבל יש לפעמים דברים כאלה, שאין מה לעשות נגדם. זה היה אחד הדברים הללו. מאז, בכל פעם שאני רואה את בגין, בטלוויזיה או בחיים, אני ממתין לכך שישלח את ידו אל הכיס הפנימי של המקטורן שלו, ישלוף משם מסרק שחור וקטן, ויסתרק במהירות הבזק, מול פני האומה כולה, בדיוק כפי שעשה לנגד עיניהם של 500 סטודנטים לפני שמונה שנים.

ואז, לפתע פתאום, בלי שום אזהרה מוקדמת, בין "הנשים והילדים" לבין "התותחים הסובייטיים היורים למרחק של ארבעים קילומטרים, ארבעים קילו-